ИНСТИТУТ ПО ПОЛСКИ КУЛТУРИ - ЧИРПАН
Вх. № Ж-13 /23.01.17г.

С Т А Н О В И Щ Е

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „**доктор**“ по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1. Растениевъдство, научната специалност - Общо земеделие

Автор на дисертационния труд: **Теодора Денева Баракова** - задочен докторант към Институт по полски култури - Чирпан

Тема на дисертационния труд: „Разработване на елементи от интегрираната борба с плевелите и изпитване на генотипове памук за устойчивост към хербициди с цел изключване на ръчния труд при отглеждането му“

Изготвил становището: доц. д-р Дина Дадар-ооловна Атанасова, Институт по земеделие – Карнобат, компетенции в област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.2. Растителна защита, научна специалност - Растителна защита (Хербология)

определена за член на научното жури със заповед: № НП-08-145/23.12.2016 г. от Председателя на Селскостопанска академия - София

1. **Актуалност на проблема**

Актуалността на проблема на дисертационния труд произтича от няколко условия – стремление към повишаване продуктивността и качеството на продукцията при памука, ниската конкурентноспособност на културата особено спрямо вторичното заплевеляване и осъвременяване на проучванията относно селективността и ефикасността на нови хербицидни бази към нови генотипове памук. Повечето от направените проучвания относно химичната борба с плевелите при памука са свързани с ефикасността и селективността на хербицидите при почвеното приложение; проучванията във връзка с качеството на полученото влакно все още са недостатъчни и малко са изследванията относно сортовата рекация на културата към хербицидите.

2. **Цел, задачи, хипотези и методи на изследване**

Целта и задачите на дисертационната работа са добре формулирани. Задачите са свързани с проучване върху ефикасността и селективността на хербициди и хербицидни смеси с растежен регулатор и листен тор, приложени през вегетацията на памука; с влияние на проучваните хербициди и хербицидни смеси върху растежа и развитието на културата, структурни елементи на добива, качеството на влакното и добива от суров памук; с проучване селективността на нови хербициди, приложени през вегетацията върху различни сортове памук и тяхното влияние върху памуковото растение.

В методично отношение трудът е добре представен. В раздела „Материал и методи” правилно са структурирани методичните постановки на експериментите, описани са всичките материали, използвани в дисертационата

работа. При обработването на резултатите е направена статистическа оценка за характеризиране представителността и достоверното влияние на показателите чрез дисперсионен анализ и параметричния критерий F на Фишер; анализ на варианса е направен за растежа на растенията, добива суров памук, структурните елементи на добива и качеството не влакното.

3. **Онагледеност и представяне на получените резултати**

Дисертационният труд е с обем 147 страници и съдържа 50 таблици и 9 фигури. Интерпретацията на данните отговаря на заложените задачи и получените резултати. Снимките са авторски, с добро качество и онагледяват резултатите. Дисертационен труд е написан прецизно, в научен стил, не са допуснати технически, стилови или граматически грешки.

4. **Обсъждане на резултатите и използваната литература**

Обемът на проведените експерименти и получените резултати изцяло отговарят на поставените задачи. Получените резултати са обсъдени коректно и задълбочено. Доброто познаване на състоянието на проблема, пълноценни данни и подробен статистически анализ дават възможност на докторанта успешно да обобщава, анализира и правилно да интерпретира получените данни, взимайки предвид информацията от литературата.

Цитираната литература включва 168 източника, от които 79 на кирилица и 89 на латиница и показва добра информираност на докторанта.

5. **Приноси на дисертационния труд**

В резултат на проведените изследвания са направени следните приноси:

Научни приноси:

- Проучени са ефикасността и селективността на група хербициди за борба с широколистните плевели, внесени през фаза бутонизация на памука.
- Направено е изследване за сортова чувствителност на различни сортове памук към група вегетационни противошироколистни хербициди.
- Установени са сортове памук толерантни към хербицидите *бентазон* (Базагран СЛ), *имазамокс* (Пулсар 40) и *трибенурон-метил* (Експрес 50 ВГ).

Научно-приложни приноси:

- Изпитани са резервоарни смеси на хербицидите с растежен регулатор и листен тор, с цел намаляване фитотоксичното действие на хербицидите.
- Включването на вегетационните хербициди в технологията за отглеждане на памук дава възможност за химична борба дори с многогодишните широколистни плевели, позволявайки да се изключи напълно ръчното окопаване на памука.
- Установени са най-ценните от гледна точка на технологията за отглеждане на памук варианти, които се влияят най-слабо от метеорологичните условия и съчетават високи добиви с висока стабилност през различните години.
-

6. **Критични бележки и въпроси**

Предполагам, че реултатите би били по-нагледни и по-интересни, ако се сравни рекацията към хербициди и хербицидните смеси не само по годините на всеки сорт, но и между двата сорта – Хелиус и Дарми.

Посочените критични бележки не намаляват стойността на дисертационния труд.

Към докторантката имам въпрос:

- Конкретно в случая с многогодишните плевели какъв конкретен вегетационен хербицид бихте препоръчали при конкретни многогодишни плевели?

Публикувани статии и цитирания

Публикувани статии във връзка с дисертационния труд са три, като докторантът е първи автор и в трите от публикациите. Не се съобщава за наличие на цитати по публикациите.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторантката различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Селскостопанска академия – София за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на ***Теодора Денева Баракова*** образователната и научна степен **"*доктор*"** по научната специалност „Общо земеделие"

Дата: 23.01.2017 г.

гр. Карнобат

ИЗГОТВИЛ

СТАНОВИЩЕТО: .....

(доц. д-р Дина Атанасова)